

Vlaams
Parlement

vergadering **C173 – BUI8**

zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 15 maart 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de afspraken inzake de verlenging van het visserijakkoord met Marokko - 1484 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over munitie van FN - 1473 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over kinderarmoede - 1533 (2010-2011)	8

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de afspraken inzake de verlenging van het visserijakkoord met Marokko - 1484 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister-president, collega's, de Europese onderhandelingen over de verlenging van het visserijakkoord met Marokko zijn hier al meermaals aan bod zijn gekomen. De laatste keer was dat in het kader van de al dan niet verlenging van het huidige akkoord voor één jaar. Toen ik u naar een definitief Vlaams standpunt vroeg, antwoordde u op 15 februari 2011: "Wait and see". U zou kijken wat de commissie zou doen, die er op dat moment nog niet uit was en ook de gegevens nog niet had die Marokko zou moeten verstrekken om aan te tonen dat de lokale bevolking voordeel haalde uit het akkoord. Het standpunt zou dan bepaald worden.

Ik heb onmiddellijk daarna verschillende Vlaamse overheidsdiensten gecontacteerd om het definitieve Vlaamse standpunt te kennen. In een bericht van 17 februari 2011 werd mij verklaard dat de vraag in hoeverre het visserijakkoord in de praktijk tegemoetkomt aan de behoeften en belangen van de bevolking van de Westelijke Sahara nog steeds onvolledig beantwoord blijft. Dat lijkt me dan ook een duidelijk standpunt: de Marokkaanse gegevens die waren opgevraagd, volstaan niet en/of werden te laat verstrekt. Ik heb er in het verleden al op gewezen dat Marokko zelf had getreuzeld met het verstrekken van die gegevens en zo had aangestuurd op een overhaaste beslissing onder tijdsdruk. Verder werd gesteld dat het nog niet mogelijk was een Vlaams standpunt te formuleren zolang de Marokkaanse gegevens hun weg nog niet tot bij hen hadden gevonden: "De Commissie beoordeelt momenteel of deze cijfers voldoen aan wat gevraagd werd en zal hierover een opinie formuleren. Pas als we over deze informatie beschikken, zullen we echt een Vlaams standpunt kunnen formuleren."

Op maandag 21 februari 2011, na de beslissing in Coreper (Comité van permanente vertegenwoordigers), kregen we echter een heel ander antwoord. Er werd gesteld dat Marokko informatie op regionale basis heeft vrijgegeven aan de Europese Commissie en dat er tijd moet zijn om deze informatie grondig te analyseren. Verder werd beloofd om alvast het evaluatierapport van het visserijakkoord met Marokko over te maken aan de lidstaten. Beide aspecten – de informatie van Marokko en het vrijgeven van het evaluatierapport – werden beschouwd als een stap in de goede richting. Op basis van het voorgaande, zo werd geconcludeerd, kan Vlaanderen de positie om het protocol met één jaar te verlengen, ondersteunen.

Ik vraag me dan ook af wat er precies gebeurd moet zijn tussen 17 en 21 februari. Op 17 februari wordt nog door de overheidsdiensten verklaard dat de vraag of de lokale bevolking voldoende profiteert van dit verdrag onbeantwoord blijft. Zolang Vlaanderen geen inzage heeft in de Marokkaanse gegevens achten zij een standpunt onmogelijk. Enkele dagen later, op 21 februari, heet het dan opeens dat de toezegging dat de Commissie die gegevens met ons zal delen, al volstaat om de Vlaamse instemming te verkrijgen. Dat lijkt me toch tegenstrijdig.

Minister-president, ik heb begrip voor de enorme tijdsdruk waaronder toen gewerkt moest worden. Het akkoord liep af op 28 februari. Ook de diplomatieke druk van landen als Portugal en Spanje, die zelf een aanzienlijke visserijvloot in deze wateren hebben liggen, zal niet mis geweest zijn. Toch betreur ik dat wat net een krachtig argument had moeten zijn tegen een verlenging, namelijk de Marokkaanse verdragingsactiek, door Vlaanderen is aanvaard als een argument voor de verlenging. Ik heb u hier uitdrukkelijk voor gewaarschuwd in mijn vorige vraag hierover: laten we Marokko in geen geval belonen omdat het land zo lang de gevraagde gegevens achterhield. Laten we toch niet tot een overhaaste

beslissing overgaan omdat het verdrag dreigt af te lopen, zonder zelf de gegevens te hebben bekeken die een verlenging al dan niet zouden moeten rechtvaardigen. Uit onze definitieve stellingname bij de stemming en daarna kan ik alleen maar concluderen dat we wel met open ogen in die val gelopen zijn.

Ik benadruk nogmaals dat ik het grootste begrip heb voor uw optreden. Ons aansluiten bij een minderheidsstandpunt binnen Coreper had zeker geen zoden aan de dijk gebracht, terwijl de Europese Commissie ons met de rug tegen de muur zette door zelf te oordelen dat de verstrekte gegevens volstonden om het akkoord alvast met één jaar te verlengen. Ik hoop echter dat we van het extra jaar dat we nu moesten toestaan, gebruik zullen maken om de Marokkaanse gegevens gedetailleerd te bespreken, zodat we in februari volgend jaar niet opnieuw voor voldongen feiten staan.

Minister-president, hoe verklaart u de snelle wijziging in zienswijze, waarbij op 17 februari de informatie nog ontoereikend zou zijn en op 21 februari de informatie veelbelovend genoeg leek om een verlenging toe te staan? Heeft de toezegging van de Commissie dat alle informatie met de lidstaten zou worden gedeeld de diensten in kwestie pas bereikt nadat Vlaanderen instemde met de verlenging? Hebt u reeds inzage gekregen in het door de Marokkaanse overheid verstrekte rapport over de economische voordelen van het visserijakkoord ten aanzien van de Sahrawi's? Zo nee, wanneer zult u dit rapport ontvangen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ik begrijp de vragen van de heer Hendrickx volkomen. Ik wil er toch op wijzen dat het visserijakkoord werd gesloten in 2006 en in werking trad op 28 februari 2007. De heer Hendrickx heeft daar ook zelf naar verwezen. Overeenkomstig artikel 12 werd het aangegaan voor 4 jaar. Het liep normaliter op 28 februari 2011 ten einde. Marokko ging ervan uit dat het nog eens met 4 jaar zou worden verlengd. Er werd echter beslist om dat maar voor 1 jaar te doen. Dat moet toch niet onderschat worden. Het is een heel duidelijk signaal aan Marokko dat er iets niet juist is en dat er op een andere manier gehandeld moet worden om opnieuw een akkoord voor 4 jaar te kunnen aangaan.

Mijnheer Hendrickx, op 17 februari heeft Vlaanderen namens België tijdens de eerste bespreking van het onderhandelingsmandaat van de Commissie geen standpunt ingenomen. Daags nadien stemde de Commissie er op vraag van de lidstaten mee in om alvast een evaluatierapport over het akkoord aan de lidstaten over te maken. De Commissie deelde ook mee dat er in de informatie van Marokko elementen zitten of zaten die een verlenging ondersteunen of ondersteunden. Gelet op de dynamiek rond de tafel, en gelet op het feit dat het uitblijven van een akkoord tussen de lidstaten in dit stadium zou hebben geleid tot een onderbreking van de visserijactiviteiten, heeft Vlaanderen zijn goedkeuring gegeven aan een verlenging met één jaar en aan het onderhandelingsmandaat van de Commissie. In de onderhandelingsrichtsnoeren staat duidelijk dat Marokko regionale informatie over de sociale en economische impact moet overmaken.

Tijdens de verlenging met één jaar zullen zowel de Commissie als de lidstaten de informatie die ze voorhanden hebben, grondig kunnen analyseren. Op basis hiervan zal dan opnieuw, ten gronde, gesproken worden over de verlenging van dit visserijakkoord. De verlenging met één jaar om de informatie te bestuderen en dan een oordeel ten gronde te vellen, lijkt een werkbaar compromis. We zitten niet alleen rond de tafel: we hebben maximale inspanningen geleverd en resultaat gehaald. Het akkoord wordt verlengd met één jaar, de informatie wordt bestudeerd. Iedereen staat achter dat compromis. Het evaluatierapport werd ontvangen en wordt momenteel bestudeerd.

Het rapport dat de Commissie heeft overgemaakt, is een ex postevaluatie van de impact. Het werd opgesteld door onafhankelijke experts. Het gaat hier niet om de informatie van Marokko die aan de Europese Unie werd overgemaakt. De Commissie deelt deze informatie

vooral nog niet met de lidstaten. Ook dat is een punt dat nu verder kan en moet worden besproken.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. U hebt me een duidelijk tijds kader gegeven. U hebt verwezen naar het compromis dat werd bereikt. U weet dat de N-VA niet altijd tegen compromissen is. Ik kan me vinden in uw antwoord.

De verwijzing naar de maximale inspanningen heb ik nog al eens gehoord. Ik onthoud dat het rapport neutraal en objectief zal zijn. Het is door experts opgesteld, en niet zozeer enkel door de Marokkaanse overheid. Het moet ons aanzetten om, na kennisname ervan, eind februari 2011 een duidelijk standpunt te kunnen innemen.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over munitie van FN - 1473 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: De zaken gaan snel in het Midden-Oosten. Op een bepaald moment gaf de pers aan dat bij de repressie tegen burgers in Libië wapens werden gebruikt, afkomstig van de FN-fabrieken in Herstal. Op zich is dat niet zo vreemd. We kennen dat. De titel in de krant was: 'Kogelhulzen van FN Herstal op Libisch slagveld'.

Nu is het zo dat FN een deel van zijn munitie produceert in Vlaanderen, met name in de FN-vestiging in Zutendaal. De afgelopen twee weken heb ik gezocht naar een samenwerkingsakkoord of een akkoord tussen de gewesten dat een aantal zaken regelt met betrekking tot het transport voor defensiegerelateerde producten. Ik heb wel een paar fragmenten gevonden, maar niet het precieze wetgevende kader. Voor zover ik kan inschatten, worden de exportvergunningen voor dit deel van de productie aangevraagd door het moederbedrijf in Herstal, in het Waalse Gewest. Dat maakt het mogelijk dat de hulzen of kogels die nu in Libië tegen de bevolking worden gebruikt, in feite in Vlaanderen gemaakt zijn. Vanuit bestuurlijk-juridisch oogpunt is dat wellicht niet het geval.

Minister-president, werd er munitie, aangemaakt in de FN-vestiging van Zutendaal, uitgevoerd naar Libië of naar andere staten in het Midden-Oosten of Noord-Afrika? Is het mogelijk dat er zo Vlaamse munitie wordt gebruikt bij de onderdrukking van de volksprotesten? Klopt het dat de uitvoer van dit bedrijf verloopt via Waalse vergunningen, via het Waalse Gewest? Dat is een juridische vraag. Is het normaal dat de productie van dat bedrijf ontsnapt aan de Vlaamse controle? Hoe denkt u dit in de toekomst onmogelijk te maken, ervan uitgaande dat u dat wilt?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik ben het niet altijd eens met federaal Defensie minister De Crem, maar wel met wat hij gisteren op de radio zei. (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

Kan dat in het verslag onderstreept worden? (*Gelach*)

Hij zei toen dat men wel moet weten wat men wil als er een wapenindustrie of tuigen die als wapens kunnen worden ingezet, aanwezig zijn. Wil men zo'n industrie? Ja, men wil zo'n industrie omwille van de jobs. De producten mogen dan blijkbaar niet geëxporteerd worden, tenzij naar perfecte democratieën, waar er geen enkele kans is dat ze bij een conflict worden ingezet. Dat is natuurlijk een spanningsveld. Ik vind dat minister De Crem daar wel een punt heeft.

Nu er een gruwelijk conflict is in Libië, springt iedereen daarop. Drie maanden geleden was Libië een heel stabiel land, dat helemaal op weg was om geïntegreerd te worden in het westerse kamp. (*Opmerkingen van de heer Bart Caron*)

Collega, drie maanden geleden heb ik u ook niets horen zeggen over Libië. Toen waren er andere conflictgebieden. We hollen altijd achter de feiten aan. Ik denk dat het heel moeilijk is, tenzij men zegt dat men de productie helemaal verbiedt en men geen exportvergunningen meer aflevert, anders wordt het wel heel moeilijk om alle mogelijke conflicten op voorhand te voorspellen.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik denk dat we ons in dit debat moeten houden aan de rationele argumenten. Het is niet zo dat we alleen uitvoeren naar perfecte democratieën. Er bestaat een heel duidelijke regelgeving met heel duidelijke criteria, die moeten worden afgetoetst. Dat moet in eer en geweten gebeuren. Als men die aftoetsing in eer en geweten doet, gebeurt het soms dat men de gevestigde industriële krachten in Vlaanderen tegen de borst stuit, bijvoorbeeld als men zegt dat Saoedi-Arabië geen perfecte democratie is – en ik blijf dan zeer beleefd. Het kan dat het dossier daarna toch wordt goedgekeurd.

Wat ik wil zeggen, is dat er criteria zijn. Men moet de wapenindustrie niet verbieden. Trouwens, het grootste deel van wat in Vlaanderen wordt geproduceerd, zijn geen wapens. De wapenwetgeving is geregionaliseerd omdat de Walen geen pottenkijkers meer wilden bij het uitvoerbeleid van FN. FN is voor 100 percent eigendom van de Waalse Regering, van het Waalse Gewest. Dat was de reden.

Bij ons worden misschien in een filiaal kogels gemaakt, maar wat bij ons wordt uitgevoerd, zijn meestal producten voor ‘dual use’ of hoogtechnologische producten die normaal gezien geen vergunning behoeven. Omdat ze worden ingebouwd in militaire apparatuur, materieel of in een vliegtuig is die echter wel nodig. Daarover gaat het bij ons. Maar dat gebeurt niet willekeurig. Er is een kader en er moet worden afgetoetst aan dat kader.

Collega’s, minister-president, ik vind het aberrant dat men in een ware Pontius Pilatusstijl deze bevoegdheid in Vlaanderen toewijst aan één minister. De Vlaamse Regering is een college, dat gezamenlijk de bevoegdheden uitoefent. Deze bevoegdheid is de uitzondering bij uitstek. Ze wordt toegewezen aan één persoon, die er dan in zijn eentje over moet beslissen. De anderen wenden liefst het hoofd af en maken er hun handen niet aan vuil. Dat is de realiteit. Ik heb het in de vorige regering zelf meegemaakt. Als er een voorstel op tafel kwam om de gecontesteerde beslissingen te collectiviseren, zei men dat ik maar verder moest doen, dat men er liever niet aan meedeed. Misschien moeten we daar ook eens over nadenken en, in plaats van hypocriet te zijn, de verantwoordelijkheid laten dragen door de hele regering.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega’s, het is een interessant debat. Men moet natuurlijk uit het goede hout gesneden zijn om deze belangrijke bevoegdheid op een zeer correcte en legale wijze uit te oefenen. Zoals mevrouw Moerman zegt, is er soms kritiek en is men blij dat één minister bevoegd is. Ik heb die bevoegdheid dan maar bij mij genomen. (*Gelach*)

Op die manier wordt de minister-president himself in het vizier genomen.

Ik ga ervan uit dat we in de commissie verder kunnen spreken over het nieuwe ontwerp van decreet. Dan kunnen alle elementen ook aan bod komen.

Voorzitter, zoals is aangehaald, moet ik me houden aan de wet en aan wat is afgesproken. Dat is ook hier het geval. Bij de overheveling van de bevoegdheid inzake de handel in wapens, militair materieel en aanverwante technologie naar de gewesten in 2003, werd er tussen de gewesten afgesproken dat de maatschappelijke zetel de juridische basis is die als aanknopingspunt geldt voor het aanvragen van vergunningen door rechtspersonen. De notie

van de maatschappelijke zetel heeft als voordeel dat het een duidelijk afgelijnde juridische term is uit het vennootschapsrecht, en dat de zetel ook wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De zetel van de rechtspersoon is ook de plaats van waar het contract wordt aangeboden. Daarenboven is deze werkwijze analoog aan het criterium opgenomen in de Europese verordening voor producten voor tweërlei gebruik, de 'dual use', waar daarnet ook naar werd verwezen. Voor bijhuizen van vennootschappen met maatschappelijke zetel in België wordt wel de vestigingsplaats van het bijkantoor als criterium gehandhaafd.

Het bedrijf 'Fabrique Nationale' heeft zijn maatschappelijke zetel in Herstal, en vraagt om die reden zijn vergunningen aan bij het Waalse Gewest. Mijnheer Caron, met betrekking tot uw eerste en tweede vraag kan ik dus verwijzen naar het feit dat de uitvoervergunningen van het bedrijf FN behandeld worden door het Waalse Gewest.

De vraag of onder de door het Waalse Gewest afgeleverde vergunningen eventueel ook materiaal werd uitgevoerd dat in het Vlaamse Gewest zou zijn geproduceerd, kan ik niet beantwoorden. Mijn diensten beschikken niet over de informatie die nodig is om daar een zinnig antwoord op te geven. Het behoort overigens niet tot onze mogelijkheden om de vergunningen die worden afgeleverd door het Waalse Gewest te controleren of te verifiëren. Voor een antwoord op die vraag ben ik dus aangewezen op de gegevens die mij daarover kunnen worden verstrekt door de collega's van het Waalse Gewest.

Een en ander is het gevolg van de gemaakte afspraken om het juridische criterium van de maatschappelijke zetel te hanteren voor de toewijzing van de behandeling van vergunningsaanvragen voor de handel in strategische goederen. Ik heb u gezegd dat die afspraak is gemaakt op basis van een aantal steekhoudende argumenten. Op dit moment bestaat niet de intentie om deze gemaakte afspraken te herzien.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister-president, ik dank u voor uw verduidelijking en het antwoord op mijn vragen. Daarmee is in ieder geval het juridisch kader duidelijk geschetst.

Ik wil ook even reageren op de collega's die het woord hebben genomen. Met deze vraag wilde ik geen discussie uitlokken over de grond van de zaak. Zoals de minister-president heeft gezegd, zal dat nog gebeuren bij de bespreking van het ontwerp van decreet. Ik heb trouwens zelf een voorstel ingediend, dat mee de discussie kan beïnvloeden.

Er zijn inderdaad een aantal criteria, met ook het Europese gemeenschappelijk standpunt. Het zijn criteria waarbij de overheid de afweging moet maken of ze al dan niet vergunningen toekent. Het is natuurlijk zo dat bepaalde regimes kunnen veranderen. Maar laten we duidelijk zijn: er zijn bepaalde situaties waar men grotere en minder grote voorzichtigheid aan de dag zal leggen. Daarover verschillen sommigen hier aan tafel van mening. Mijnheer Van Overmeire, wij zullen een grotere voorzichtigheid dan u aan de dag leggen. En daarover gaat het hier.

We willen in ieder geval niet dat die wapens in de verkeerde handen terechtkomen of zeker zo weinig mogelijk risico nemen dat dat gebeurt. Dat is een heel elementaire regel, meer niet. Dat er ruimte is voor interpretatie, besef ik maar al te goed. Ik wil niet schijnheilig doen. Als men een verdedigingsmacht nodig heeft, dan moet die ook wapens hebben. Men moet dus niet flauw doen en zeggen dat er geen vorm van wapenproductie of -handel, ook in eigen land, mogelijk mag zijn. Dat is niet zo. Men moet wel weten wat men ermee doet en hoe men ermee omgaat als men exporteert. Dat is het enige criterium dat ik in deze discussie wil brengen.

Mevrouw Moerman, uit uw mond klinkt het beeld van Pontius Pilatus des te pittiger. Ik begrijp u volkomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over kinderarmoede - 1533 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister-president, een paar weken geleden verschenen nieuwe cijfers van de UNESCO, waaruit bleek dat door oorlogen en vooral seksueel geweld wereldwijd ongeveer 28 miljoen kinderen geen degelijk onderwijs kunnen genieten. De UNESCO heeft een analyse gemaakt van een aantal oorzaken. Bij oorlogen zijn scholen vaak het doelwit van aanslagen. Wegens seksueel geweld durven kinderen ook niet naar school gaan. Los van die 28 miljoen kinderen zijn er nog eens meer dan 40 miljoen kinderen die niet naar school kunnen bij gebrek aan voldoende onderwijsfaciliteiten.

Minister-president, vorig jaar was het jaar tegen armoede. Vlaanderen besteedde terecht vooral aandacht aan kinderarmoede. Tijdens verschillende discussies werd het recht op onderwijs beklemtoond. Het genieten van onderwijs is immers heel belangrijk als een van de mogelijkheden om in de toekomst armoede te voorkomen.

Terecht besteden we in Vlaanderen heel wat inspanningen op het vlak van het onderwijs. Het is echter ook onze plicht erover te waken dat het recht wereldwijd voor alle kinderen kan worden gegarandeerd. Het is heel belangrijk dat aandacht wordt besteed aan de onderwijskansen van de kinderen in de ontwikkelingslanden. Toen de nieuwe cijfers werden vrijgegeven, pleitte de UNESCO voor het veranderen van het huidige systeem van humanitaire hulp. Vandaag gaat er binnen de humanitaire hulp nog steeds veel te weinig aandacht naar onderwijs.

Daarom wil ik u enkele vragen stellen. Wat is uw standpunt betreffende het pleidooi van de UNESCO om het huidige systeem van humanitaire hulp te wijzigen zodat meer aandacht gaat naar het aspect recht op onderwijs van kinderen in ontwikkelingslanden? Wordt er bij het toekennen van financiële ondersteuning in het kader van Vlaamse ontwikkelings-samenwerking, aandacht besteed aan het recht van kinderen op onderwijs? Koppelt de Vlaamse Regering deze belangrijke voorwaarde aan het toekennen van ondersteuning?

Mijn laatste vraag is niet rechtstreeks een vraag naar verantwoordelijkheid van uw regering omdat wij in Congo, voor zover ik goed ben ingelicht, niet aan ontwikkelingssamenwerking doen. In het UNESCO-rapport werd Congo omschreven als dé verkrachtingshoofdstad van de wereld. Volgens het rapport verkeren kinderen en scholen er aan het front van gewapende conflicten waarbij schoolgebouwen, leraren en scholieren worden gezien als legitieme doelen. Vlaanderen geeft wel geen rechtstreekse ontwikkelingssteun aan Congo, maar op het terrein zijn er wel heel wat humanitaire organisaties op het vlak van ontwikkelingsbeleid actief. Het is heel belangrijk om deze schrijnende problematiek permanent onder hun aandacht te brengen. Hebt u ter zake initiatieven genomen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw Dillen, het is terecht dat u dit rapport onder de aandacht brengt met uw vragen en een aantal antwoorden van mij verwacht. Ik deel de mening dat dit document een hoge informatieve waarde heeft voor wat betreft de vooruitgang van millenniumdoelstelling 2, namelijk basisonderwijs voor alle jongens én meisjes.

Sinds de beslissing van de Vlaamse Regering van 22 juli 2005 vormt de realisatie van de millenniumdoelstellingen een leidraad doorheen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Het rapport versterkt de consensus dat gewapende conflicten samenlevingen ontwrichten, en dat de zwakkeren – in dit geval schoolgaande kinderen – erg kwetsbaar zijn. Ik deel ook de mening dat de ontwikkelingsagenda niet gecompromitteerd mag worden door de nationale veiligheidsagenda. Ik wijs erop dat onderwijs wel degelijk een belangrijke component vormt

van de humanitaire hulpverlening, aangezien dit een van de clusters vormt waarop de noden op het terrein worden ingeschat en waarbinnen een intensief coördinatieproces van toepassing is.

Het rapport is uitgegeven door UNESCO, die een belangrijke partnerorganisatie is binnen het Vlaams buitenlands beleid. Ook op vlak van onderwijs wordt met UNESCO samengewerkt – ik denk aan onze steun aan de UNESCO-programmasector Onderwijs. Vanuit het Vlaams UNESCO Trust Fund werden beurzen betaald aan het UNESCO International Institute for Educational Planning (IIEP), waarmee professionals uit ontwikkelingslanden een opleiding kregen inzake ‘education planning’. Het lijkt mij echter niet evident een afweging te maken of voedselvoorziening of gezondheidszorg nu belangrijker zijn dan onderwijs. Ik denk dat al deze thema’s essentieel zijn.

Het UNESCO-rapport onderstreept het belang van onderwijs binnen de humanitaire hulpverlening. Ik kan u meedelen dat binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking onderwijs een belangrijke rol speelt. Dit uit zich ook in de cijfers. Onderwijs was in 2010 de op één na grootste hoofdsector binnen de Vlaamse ‘official development assistance’ (ODA) met 15,4 procent van de ODA in 2010. Het is belangrijk om te duiden dat de Vlaamse uitgaven in de sector onderwijs integraal toe te wijzen zijn aan het departement Onderwijs en Vorming. Dat departement doet een beroep op zowel bilaterale hulp, door rechtstreeks met de overheidsinstellingen omtrent onderwijs te werken, multilaterale hulp via de ondersteuning van Child Friendly Schools van UNICEF, en indirecte samenwerking via de financiering van beurzen en wetenschappelijke instellingen.

Binnen de uitgaven vanuit de begroting voor ontwikkelingssamenwerking, van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS), wordt uitvoering gegeven aan de strategienota’s die met de partnerlanden zijn afgesloten. Basisonderwijs behoort niet tot de onderling overeengekomen sectorale samenwerkingsfocus. Niettemin hebben heel wat projecten een impact op onderwijs.

Zo is er bijvoorbeeld op transversale wijze aandacht voor kinderen in de meeste sectoren van het Vlaamse beleid. De steun aan projecten en programma’s op het vlak van voedselzekerheid, ontwikkeling van de landbouw, verbetering van de volksgezondheid, de strijd tegen hiv/aids, de bevordering van het ondernemerschap in landelijke gebieden of de steun voor microkrediet, heeft direct of indirect een gunstig effect op het welzijn van kinderen, zodat zij van hun grondrechten kunnen genieten. Onder de grondrechten versta ik onder andere het recht op een waardig leven, op voeding en op gezondheid.

De maatschappelijke zetel en de werkingskosten van de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en technische Bijstand vzw (VVOB) worden betoelaagd. Daarnaast steunt de Vlaamse overheid het VVOB-programma ‘scholenbanden’, dat samenwerking faciliteert tussen scholen in Vlaanderen en scholen in het Zuiden.

In Mozambique zetten we vanuit het beroeps- en technisch onderwijs in op een goede toeleiding van jongeren naar de arbeidsmarkt. In totaal gaat 3,2 miljoen euro naar het sectorfonds voor onderwijs (FASE). Daarnaast wordt met het oog op het verhogen van het aanbod aan gezondheidspersoneel, geïnvesteerd in het opleiden van gezondheidswerkers.

In Malawi werken we samen met UNICEF inzake het verbeteren van de toegang tot water en sanitair en het introduceren van hygiënische praktijken voor 30.000 schoolkinderen.

In 2008 steunde de Vlaamse Regering naar aanleiding van de burgeroorlog in Oost-Congo een Rode Kruisproject gericht op de problematiek van seksueel geweld. De Vlaamse steun paste binnen een dringende, internationale oproep voor bijstand, namelijk de Flash Appeal van 16 juli 2008.

Ik volg uw mening dat de problematiek van seksueel geweld in Congo ook vandaag nog schrijnend is. Het is echter duidelijk dat het verbeteren van de benadeelde situatie van

jongeren en kinderen in Congo van een fundamenteel andere aard is dan bijvoorbeeld het verlichten van noden naar aanleiding van een natuurramp. Een structureel probleem vereist een structurele aanpak, waarbij donoren langdurig actief samenwerken met de overheid en de civiele samenleving van het land in kwestie. Het louter indirect steunen van noodhulporganisaties, zoals gangbaar is binnen het noodhulpbeleid, zou weinig effecten teweegbrengen om de situatie ten gronde te verbeteren. Deze conclusie wordt ook gedeeld door het UNESCO-rapport, dat terecht stelt dat beperkte en onvoorspelbare humanitaire noodfondsen niet tegemoet komen aan de wens om op lange termijn in onderwijs van goede kwaliteit te voorzien.

Het is duidelijk dat de donoren met wie Congo een samenwerkingsovereenkomst afsloot, nu een belangrijke rol spelen. U weet ook dat Congo niet behoort tot de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. U weet dat we in het kader van de uitvoering van de Verklaring van Parijs en de Accra Actie Agenda ons houden aan het principe van de geografische concentratie, om versplintering van onze middelen te voorkomen en de effectiviteit van onze ontwikkelingshulp te maximaliseren.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister-president, ik dank u voor het uitvoerig antwoord. Ik stel vast dat op het terrein Vlaanderen een aantal belangrijke inspanningen doet voor onderwijs. We zijn het er beiden over eens dat zolang die kinderen geen degelijk onderwijs krijgen, ze in een cirkel blijven zitten en hun levenssituatie niet kunnen verbeteren en nooit uit die armoede kunnen geraken.

Ik heb nooit willen zeggen dat men dat recht op onderwijs moet afwegen tegenover de heel belangrijke voedselzekerheid, volksgezondheid enzovoort, die de meest primaire basisbehoeften zijn voor kinderen. Mijn vraag was hoofdzakelijk geïnspireerd door het pleidooi van de UNESCO, waarvan u zelf zegt dat het een belangrijke partner is binnen het Vlaamse ontwikkelingsbeleid, om binnen het huidige systeem van humanitaire hulp iets meer aandacht te besteden aan dat zo belangrijke recht op onderwijs.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■